

# Het hele soepzootje

## Filosoferen met kinderen over de ruimte

© Fabien van der Ham | [www.filosovaardig.nl](http://www.filosovaardig.nl)

Leuk dat je wilt gaan filosoferen met je kinderen of klas. Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven. Het zal beslist mooie gesprekken opleveren, die soms kort en soms lang duren.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

Hoe weet je dat?

Wie bepaalt dat?

Zou het ook anders kunnen zitten?

Is dat altijd zo?

Kun je een voorbeeld geven?

Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op [www.filosovaardig.nl/mini-cursus](http://www.filosovaardig.nl/mini-cursus)

### Filosoferen na het voorlezen

In deze download vind je tips hoe je zou kunnen filosoferen over de ruimte na het voorlezen van 'Het hele soepzootje'. In dit boek vind je antwoorden over het ontstaan van het heelal en de aarde, uitgelegd op kleuterniveau. Ook jonge kinderen zijn druk bezig met het ontstaan van onze planeet. Wanneer is de aarde begonnen met bestaan? Hoe kwam de mens op de aarde? 'Het hele soepzootje' is



Vraag het gratis  
kennismakingspakket  
filosoferen met kinderen aan op  
[www.filosovaardig.nl/downloads](http://www.filosovaardig.nl/downloads)

het eerste prentenboek dat zich aan deze grote vragen waagt. Stap voor stap worden de belangrijkste ontwikkelingen op kleuterniveau uitgelegd. Na het voorlezen blijft er natuurlijk nog een grote vraag over: is er elders in het heelal iets soortgelijks gebeurd, is er nog een planeet met leven? Hoe zou die eruitzien?

Natuurlijk kun je na het voorlezen van dit boek ook filosoferen over het ontstaan van de aarde. Hiervoor bestaat ook een lesbrief, maar die hebben we geschreven voor het boek 'Het ei'. Dat gaat ook over het ontstaan voor de aarde. Vandaar dat bij dit boek is gekozen voor denken over het ontstaan van eventuele andere planeten.

### **Thema**

Deze praattips gaan over de oerknal en de ruimte. De ruimte is zo onvoorstelbaar groot en mysterieus dat jonge kinderen door hierover na te denken hun voorstellingsvermogen goed kunnen trainen. Hierbij denken de kinderen vooral in mogelijkheden, hoe zou het kunnen zitten. Zou er ergens in de ruimte nog meer leven kunnen zijn? De fantasieën moeten vervolgens ook kritisch bekeken worden. Zou het echt zo kunnen zitten? Zo wordt er na het fantaseren ook gefilosofeerd.

### **Vooruitblik**

Deze les bestaat uit het voorlezen en nabespreken van het boek 'Het hele soepzootje', het stimuleren van de verbeeldingskracht door een tekenopdracht en rollenspellen en ten slotte een filosofisch gesprek.

### **Vaker voorlezen**

Je kunt het boek vaker voorlezen. Nadat je een paar keer hebt gesproken over het ontstaan van de wereld en de oerknal kun je ook een keer na het voorlezen gaan filosoferen over de ruimte en de mogelijkheden voor leven ergens anders in de ruimte. Daar kun je deze praattips bij gebruiken.

### **Vorbereiding voor de leerkracht/ouder**

Leg A3 papier en stiften klaar.

### **Start**

Ga bij elkaar zitten en lees het boek 'Het hele soepzootje' voor.

Vraag het gratis  
kennismakingspakket  
filosoferen met kinderen aan op  
[www.filosovaardig.nl/downloads](http://www.filosovaardig.nl/downloads)

### **Napraten**

Wat vonden de kinderen van het verhaal? Begrijpen ze het? Hadden ze al eens van de oerknal gehoord? En wisten ze dat de mens zo ontstaan zou kunnen zijn? En... als er op aarde leven heeft kunnen ontstaan, zou dat dan ook op een andere planeet kunnen gebeuren? En hoe zou dat leven er dan uitzien?

### **Tekenen**

Teken samen een ruimtewezen. Om de beurt een stukje. Dus kind 1 tekent bijvoorbeeld zijn hoofd, kind 2 zijn oren, kind 3 zijn buik, etc. Zo zal zeker een wonderlijk wezen ontstaan.

Hang het ruimtewezen als het klaar is ergens op en geef hem een naam, bijvoorbeeld Wimpzilla. Daarna gaan de kinderen vragen aan hem stellen.

Zeg: stel dat dit inderdaad Wimpzilla is, een levend wezen van een andere planeet, wat zou je hem dan willen vragen?



Kinderen kunnen dan vragen bedenken zoals deze:

- Van welke planeet kom je?
- Is er leven op jouw planeet?
- Hoe ziet jouw planeet er uit?
- Zien je broertjes en zusjes er hetzelfde uit?
- Welke taal spreken jullie?

Laat steeds een kind zogenaamd antwoord geven, alsof hij het ruimtewezentje is. De andere mogen daarop reageren en doorvragen en redeneren.

### **Fragment voorbeeldgesprek:**

'Wat ben jij?'

'Ik ben een Wimpzilla.'

Hoe ziet je planeet er eigenlijk uit?

'Net als de aarde.'

'Waarom zien jullie er niet uit als mensen dan?'

'Ik denk omdat we onder de grond wonen.'

'Zou dit waar kunnen zijn?'

'Jawel, want we hebben nog nooit wimpzilla's gezien door onze telescoop.'

### **Filosoferen**

Na dit vrije denken en fantaseren kun je proberen om de kinderen aan het filosoferen te krijgen. Daarbij kun je gebruik maken van de volgende graafvragen; en vergeet ook de doorvraagvragen niet.

### **Graafvragen**

- Waar begint de ruimte?
- Waar houdt de ruimte op?
- Zou de ruimte een vorm hebben?
- Zou de ruimte heel hoog of heel breed zijn?
- Kan de ruimte krimpen?
- Kan de ruimte groeien?
- Blijft de ruimte altijd hetzelfde?
- Bestaan ruimtewezentjes?

### **Fragment voorbeeldgesprek**

Hoe groot is de ruimte eigenlijk?

'De ruimte is groter dan alles bij elkaar!'

Waar houdt de ruimte dan op?

'Het houdt nooit op.'

'Je kan eeuwig doorvliegen.' (met je raket)

'En als je dan doodgaat, dan val je naar beneden.'

Zou de ruimte kunnen groeien, net als jij?

Vraag het gratis  
kennismakingspakket  
filosoferen met kinderen aan op  
[www.filosovaardig.nl/downloads](http://www.filosovaardig.nl/downloads)

'De ruimte is iets anders dan een mens, die kan niet bewegen.'

Blijft de ruimte dan altijd hetzelfde?

'Ja.'

En als er nou eens een ster verdwijnt.

'Dat kan niet!'

'Jawel hoor, dat kan, een vallende ster.'

'Dan mag je een wens doen.'

'En als de ster op de grond is dan komt je wens uit.'

'Er komen wel steeds nieuwe sterren bij. Ook nieuwe dagen. Er is steeds weer een nieuwe dag. En een nieuwe nacht.'

'Ik denk dat als je meer vuurwerk maakt dat er dan meer sterren komen.'

Verdwijnen er ook sterren?

'Misschien slapen ze soms.'

'Nee, want als het bij ons nacht is moeten ze aan de andere kant van de wereld schijnen!'

'Ja, want de aarde draait de hele tijd rond en zo langzaam dat wij het niet merken anders worden we misselijk net als op de kermis.'

Zou de ruimte een vorm hebben?

'De ruimte heeft geen vorm, want kijk deze spullen bij elkaar hebben ook geen vorm.'

'Ik denk dat de ruimte vierkant is want dan heb je een rondje van de aarde en daaromheen is allemaal ruimte en dan kun je nog alle kanten op.'

'Als de ruimte vierkant is, dan kan hij misschien ook wel open, met een afstandsbediening.'

'Maar als het nou een driehoek is, dan kun je naar het puntje vliegen.'

'Maar, als de aarde een vorm heeft, dan heeft hij toch een eind. Dat puntje toch.'

### **Afronden**

Laat de kinderen een planeet voor het ruimtewezentje Wimpzilla tekenen.